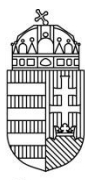

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszerpazarlás

Deák Ferenc
Földművelésügyi Minisztérium
Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály
főosztályvezető-helyettes

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

Az élelmiszervesztesség (food loss), -felesleg és – hulladék (food waste) témakör az elmúlt években jelentősen felértékelődött nemzetközi szinten.

Társadalmi és morális feszültségek

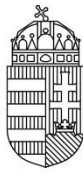
- **élelmezésbiztonság**
- **gazdasági** (pénzügyi veszteség: kidobott termék ára, elpazarolt erőforrások költsége)
- **környezeti** (hulladék kezelés problémája, természeti erőforrások pazarlása)

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Life of a Strawberry _ Wasting Food Disrespects the Poor.mp4

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

- A világ népessége 2050-ig előreláthatólag **9 milliárd főre** emelkedik.
- Az élelmiszer célú termelésbe vonható **termőtalajok nagysága erősen korlátozott.**
- Az **éghajlatváltozás** hatásai nehezen modellezhetők.

- Mindezek mellett az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) szerint évente **1,3 milliárd tonna (becslés)** emberi fogyasztásra szánt élelmiszer megy veszendőbe a világon.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

1,3 milliárd tonna (becslés)
emberi fogyasztásra szánt
élelmiszer megy veszendőbe
évente a világon.

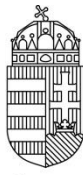
**„Mindeközben a világ sohasem
volt olyan kövér mint ma!”**

(Forgács Attila)

A világon ma a becslések szerint kb. **1,7
milliárd** ember éhezik, ugyanennyi
túlsúlyalküzd!!!

After short stay in America, Michelangelo's David statue has been brought back to Europe ...

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

- A **Magyarországon** keletkező élelmiszerhulladék pontos mennyiségéről jelenleg még csupán **becsléseink** vannak, melyek alapján ez a mennyiség hozzávetőlegesen **1,8 millió tonna** évente;

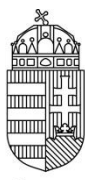
- A pontos mennyiség megismeréséhez, a beavatkozási pontok és a szükséges intézkedések meghatározásához **felmérések** részben már zajlanak, vagy előkészületi fázisban vannak;

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

- Kiemelt fontosságúnak tartjuk a **szemléletformálást**;
- Egy átlagos magyar **család** becslések alapján **évente kb. 50 ezer forint** értékű élelmiszert dob ki;
- A fel nem használt élelmiszer megtermelése és megsemmisítése egyaránt a **környezetterhelést** növeli;
- Adományozni csak **biztonságos**, emberi fogyasztásra alkalmas élelmiszert szabad.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

A **megelőzés** mellett lehetőségként adódik a **hulladékmennyiség-csökkentése**, mely az élelmiszerekre vonatkozó szabályozási környezettel is jelentősen befolyásolható. Több tagállamban és a világ számos országában a lejárt minőség-megőrzési idejű élelmiszereket nem kell kivonni az ellátási láncból.

Itt nagy jelentősége van a felelősségi kérdéseknek, ki fellel a lejárat után a termékért?

A megoldások harmadik csoportja a keletkezett **élelmiszerhulladék újrahasznosítása**, akár takarmányozási, akár energetikai célokat szolgálva.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

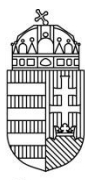
Élelmiszer pazarlás

Az élelmiszerfelesleg kezelése összetett kérdéskör:

- humanitárius
 - élelmiszerbiztonsági
 - gazdálkodási
 - logisztikai
 - életmódbeli
- szempontok

Együtt kell működnie a:

- jogalkotóknak
- civil szervezeteknek,
- áruházláncoknak
- termelőknek,
- hulladékkezelőknek,
- háztartásoknak,
- karitatív szervezeteknek.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

Jogalkotás:

elsősorban ösztönző jellegű jogszabály megalkotását tervezzük ma már **nem terheli pl. áfa-fizetési kötelezettség az adományokat** figyelemmel kísérvük az élelmiszerpazarlás elleni tagállami erőfeszítéseket (francia, olasz)

Az önkéntességen alapuló adományozási kultúra fejlődését

Az Élelmiszerbank Egyesület 2015. évi jelentésében arról számol, be, hogy 2015-ben **2600 tonnát**, az előző évhez képest **1000 tonnával több élelmiszert tudtak eljuttatni a rászorulóknak.**

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

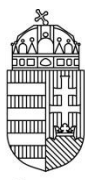
NÉBIH „Maradék nélkül”:

A kezdeményezés részben az **Európai Unió LIFE** (L'Instrument Financier pour l'Environnement) pályázati forrásának felhasználásával valósul meg. **szemléletformáló kampány**

Célja:

- a fogyasztók magatartásának pozitív irányú megváltoztatása a fenntarthatóság jegyében
- jó gyakorlatok összegyűjtése

Kiemelt célcsoport: gyermekek

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

FM – Élelmiszer Érték Fórum:

A **Földművelésügyi Minisztérium** a **Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel** együttműködésben 2014 októberében útjára indította az **Élelmiszer Érték Fórumot** **tematikus egyeztetések.**

Célja:

Problémák azonosítása a teljes terméklánc mentén
Megfelelő ösztönzők, intézkedések meghatározása

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

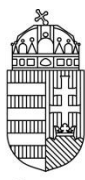
Élelmiszer pazarlás

Hulladék mennyiségének mérése:

pontos és megbízható információkra van szükségünk az élelmiszer feleslegek keletkezésének

- helyéről,
- idejéről,
- eloszlásáról,
- a háztartások és a cégek kezelési gyakorlatairól

Magyarországon, tagállami összehasonlításban, viszonylag alacsony az egy főre jutó élelmiszerhulladék mennyisége

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

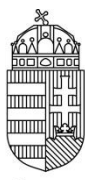
Élelmiszer pazarlás

Az EU **FUSION** c. projektje (2012-ben indult)

Célja: az élelmiszer-pazarlás monitorozása , hogy föltérképezze az **élelmiszer-ellátási láncból kivont élelmiszerek és nem ehető részeik további lehetséges útjait**

- takarmányozási célú felhasználás,
 - éttermi maradék csak prémes állatoknak
 - a lejárt fogyaszthatósági idejű terméket nem kell automatikusan kizárni a takarmányláncból
- energetikai célú felhasználás,
- ártalmatlanítás

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Élelmiszer pazarlás

EU-s kötelezettségre a tagországok vezetik az országos **Hulladék Információs Rendszert (HIR)**, melynek keretében a hulladékkezelő és a hulladék termelője egy információs rendszerben vezeti a keletkezett hulladék mennyiségét. A rendszer hatékonyan biztosíthatná a keletkezett élelmiszerhulladékok mennyiségének mérését, azonban a célállomás az információs rendszerben sincs kellőképpen tagolva.

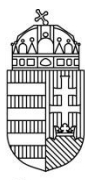

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Tagállami/nemzetközi gyakorlatok a lejárt termékekkel kapcsolatban

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Írország

- A lejárt minőség-megőrzési idejű termékek kiskereskedelmi forgalomban is tarthatók. De arról, hogy a termék lejárt, a végső fogyasztót tájékoztatni kell!
- Ezeket tipikusan csökkentett áron értékesítik.

Forrás: [https://www.fsai.ie/faqs/best before and use by dates.html](https://www.fsai.ie/faqs/best_before_and_use_by_dates.html)

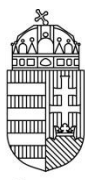
FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

UK

- A minőség-megőrzési idő - a fogyaszthatósági idővel szemben – nem hordoz információt az élelmiszer-biztonságára vonatkozóan. A minőség-megőrzési idő a termék olyan minőségi jellemzőire vonatkozik, mint annak íze, aromája, állaga, megjelenése. **A lejárt minőség-megőrzési idejű élelmiszer fogyasztása biztonságos, habár minősége már csökkenésnek indulhat.**

Forrás:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/69316/pb132629-food-date-labelling-110915.pdf

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Németország

- A minőség-megőrzési idő **nem „lejárati idő”** és nem szabad összetéveszteni a fogyaszthatósági idővel. A lejárt minőség-megőrzési idejű élelmiszerek a lejárát után is forgalomba hozhatók/tarthatók. Ebben az esetben a kereskedő, és nem pedig a gyártó a felelős, ha a termék már nem rendelkezik az előnyös tulajdonságaival.

Forrás: <http://www.kennzeichnungsrecht.de/english/fertigpackbeispielmhd.html>

<http://www.dw.de/germany-launches-initiative-to-reduce-food-waste/a-15806644-1>

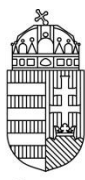

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Ausztrália

- A minőség-megőrzési idő csupán azt jelenti, hogy az élelmiszer veszíthet minőségéből ennek lejártá után, de továbbra is **biztonságosnak tekinthető** mindaddig, amíg a csomagolás sértetlen, vagy a termék nyilvánvalóan meg nem romlik.

Forrás: <http://www.foodauthority.nsw.gov.au/consumers/food-labels/label-facts/best-before-and-use-by-dates/>

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Magyarország és néhány tagállam

- Lejárat után sem a minőség-megőrzési idejű, sem a fogyaszthatósági idejű termékek **élelmiszerként nem hozhatók forgalomba.**
- Magyar szabályozás ([2008. évi XLVI. törvény](#) az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről)

15. § (1) Az élelmiszer fogyaszthatósági vagy minőség-megőrzési időtartamának megállapítása az előállító felelőssége.

(2) Lejárt fogyaszthatósági vagy minőség-megőrzési idejű élelmiszer nem hozható forgalomba élelmiszerként.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

EU-s jogszabályi háttér

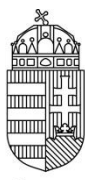
[1169/2011/EU rendelet a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról.....](#)

24. cikk (1) bekezdés

- Olyan élelmiszerek esetében, amelyek mikrobiológiai szempontból gyorsan romlandók, és ezért rövid idő elteltével valószínűleg közvetlen veszélyt jelentenek az egészségre, a minőség-megőrzési időt a fogyaszthatósági idő helyettesíti. **fogyaszthatósági idő lejártát követően az élelmiszer** a 178/2002/EK rendelet 14. cikkének (2)–(5) bekezdésével összhangban **nem minősül biztonságosnak**.

[178/2002/EK rendelet az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról](#)

14. cikk (1) Nem biztonságos élelmiszer nem hozható forgalomba.

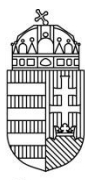
FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Közösségi kezdeményezés (holland-svéd)

Számos élelmiszer tekintetében ne kelljen feltüntetni a lejáratási időpontot:

- hűtést nem igénylő, érlelt szárazkolbászok, szalámik
- tartósított haltermékek, például pácolt/sós hering, szárított, sózott hal,
- sóban pácolt termékek
- keménysajtok, mint pl. Pecorino
- delikát saláták (?)
- kuskusz, búzadara és hasonló termékek
- kávé, tea
- rizs
- alacsony zsírtartalmú instant porok
- fűszerkeverékek
- víz
- liszt

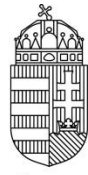
FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

OMÉK 2017

- Tematikus napok
 - Élelmiszerpazarlás
 - Öko
 - Gombák

Regisztráljanak!

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

